

ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA V PROJEKTOCH ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Úspešné príklady realizácie Operačného programu
Základná infraštruktúra na Slovensku

Obsah

Predslov.....	3
Zhodnotenie programového obdobia 2004-2006 z pohľadu SO/RO pre Operačný program Základná infraštruktúra, Priorita 2 – Environmentálna infraštruktúra.....	4

Voda

Brusno – Zásobovanie vodou	10
----------------------------------	----

Medzilaborce – kanalizácia ul. Mierovej a mestskej časti Borov	12
--	----

Psiare – Ochranná hrádza na Hrone, odvedenie vnútorných a priesakových vôd	14
--	----

Habovka – Studený potok, stabilizácia koryta.....	16
---	----

Ovzdušie

Kotolňa so spaľovaním biomasy Strečno	18
---	----

Rekonštrukcia elektrostatických odlučovačov za parnými kotlami PK3, PK4 a ich automatické monitorovacie systémy	20
--	----

Ovzdušie

Zníženie emisií tuhých znečisťujúcich látok emitovaných do životného prostredia výrobným procesom pri výpale vápna v závode Tisovec22

Odpady

Skládka TKO Bzenica – Uhlisko, uzatvorenie, rekultivácia a monitorovací systém – 1. etapa.....24

PP Kechnec – spracovanie opotrebovaných pneumatík a gumy.....26

Ochrana prírody

Zabezpečenie starostlivosti o prírodné pamiatky – likvidácia odpadov z priepastí Slovenského a Vážeckého krasu.....28

Informačné a náučné centrum Domica.....30

Predstavujeme Regionálne environmentálne poradenské a informačné strediská na Slovensku (REPIS).....32

Štrukturálne fondy Európskej únie sa stali bežnou súčasťou nášho života. Pre vládu SR a jednotlivé ministerstvá znamenajú povinnosti spojené so správnym nasmerovaním tejto finančnej pomoci, jej technickým zabezpečením a hospodárnym využitím. Ale keď je na konci tohto snaženia občan Slovenskej republiky a zvýšenie jeho životnej úrovne, naplňa nás to vo vláde, aj Ministerstve životného prostredia SR uspokojením. V širšom kontexte ide o projekty, ktoré pomáhajú ľuďom získavať vyššiu kvalifikáciu a zvyšujú ich cenu na trhu práce, projekty podporujúce podnikanie, či zavádzanie moderných technológií. V rezorte životného prostredia pomoc z Európy znamená výrazný posun k čistejšiemu ovzdušiu, budovaniu infraštruktúry vo vodnom hospodárstve, pomoc pri zneškodňovaní environmentálnych záťaží, ale aj riešenie problémov odpadového hospodárstva a ochrany prírody a krajiny. A práve toto sú aj prioritné osi aj pre budúce programovacie obdobie, na prahu ktorého stojíme.

Zborník úspešne zrealizovaných projektov rekapituluje výsledky práve skončeného programovacieho obdobia. Sú úspešné. Nielen v tom, čo sa za posledné roky na Slovensku pre životné prostredie urobilo. Dôležité je aj to, že sa naši zástupcovia v samospráve – starostovia a primátori za pomoci implementačných agentúr naučili čerpať peniaze z Európskych fondov a komunikovať s Európou. Vedia pripraviť projekty, naučili sa plánovať investície s perspektívou viacerých rokov v takom rozsahu, že prekračujú hranice obce a regiónu. Práve väčšie projekty budú v budúcom programovacom období ťažiskové tak, aby sa pomoc premietla do života čo najväčšieho počtu Slovákov a aby sme čo najrýchlejšie splnili kritériá, ktoré pre nás vyplývajú zo vstupu do Európskej únie.

Na to, aby sa nám tieto ciele darilo plniť, potrebujeme dobré projekty pripraviť, propagovať a odovzdávať si pozitívne skúsenosti z ich realizácie. Verím, že táto publikácia bude užitočnou pomôckou a zdrojom kontaktov pre tých, ktorí sa o finančné prostriedky budú uchádzať v nadchádzajúcom programovacom období.

Jaroslav Izák,
minister životného prostredia SR

Zhodnotenie programového obdobia 2004-2006 z pohľadu SO/RO pre Operačný program Základná infraštruktúra, Priorita 2 – Environmentálna infraštruktúra

Ministerstvo životného prostredia ako Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom (SO/RO) pre Operačný program Základná infraštruktúra (OP ZI) vyhlásilo výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci Priority 2 Environmentálna infraštruktúra ešte v priebehu r. 2004. Tabuľka č. 1 uvádza termíny zverejnenia výziev pre jednotlivé opatrenia Priority 2.

• Tabuľka č. 1: Termíny zverejnenia výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrení Priority 2 Environmentálna infraštruktúra

Opatrenie	Dátum zverejnenia výzvy
2.1 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd	22. 3. 2004
2.2 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu ovzdušia	30. 6. 2004
2.3 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva	30. 6. 2004
2.4 Ochrana, zlepšenie a obnova prírodného prostredia	30. 6. 2004

V tabuľke č. 2 sú uvedené finančné prostriedky alokované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) a zo štátneho rozpočtu (ŠR) v rozdelení na jednotlivé opatrenia Priority 2 OP ZI pre programové obdobie 2004-2006.

• Tabuľka č. 2: Prostriedky alokované z ERDF a štátneho rozpočtu pre opatrenia Priority 2 (v tis. Sk)

Opatrenie	Finančné prostriedky alokované na jednotlivé opatrenia Priority 2 OP ZI pre programové obdobie 2004-2006		
	ERDF	ŠR	SPOLU
Opatrenie 2.1	1 748 803	466 348	2 215 151
Opatrenie 2.2	867 743	407 524	1 275 267
Opatrenie 2.3	829 081	345 665	1 174 746
Opatrenie 2.4	217 365	72 455	289 820
SPOLU	3 662 993	1 291 992	4 954 984

Termín uzávierky výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci Priority 2 Environmentálna infraštruktúra bol priebežne do konca r. 2006. Nakoľko v priebehu programového obdobia obdržalo Ministerstvo životného prostredia SR počet žiadostí o nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov, ktorých objem požadovaného nenávratného finančného príspevku prevyšoval možnosti financovania jednotlivých opatrení v rámci OP ZI na r. 2004-2006, s účinnosťou od 31.5.2006 boli uzatvorené výzvy na predkladanie žiadostí v rámci opatrení 2.1., 2.2. a 2.3. a k 31.10.2006 bola uzatvorená výzva na predkladanie žiadostí v rámci opatrenia 2.4.

V období prijímania žiadostí o nenávratný finančný príspevok bolo v rámci priority 2 OP ZI **predložených 428 žiadostí** v celkovom objeme 25 358 604 tis. Sk, čo niekoľkonásobne prevyšuje výšku alokovaných prostriedkov určených na Priority 2 Environmentálna infraštruktúra v programovom období r. 2004-2006 (4 954 984 tis. Sk).

Čo sa týka zamietnutých žiadostí o nenávratný finančný príspevok, v súčasnom programovom období 2004-2006 (k termínu 31.10.2006) bolo **zamietnutých 137 žiadostí** v celkovom objeme 11 138 883 tis. Sk. Uvedené žiadosti boli zamietnuté najmä z dôvodov nesplnenia kritérií oprávnenosti (napr. nesplnenie administratívnych požiadaviek na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, nesúlad s prioritou, opatreniami a aktivitami Operačného programu Základná Infraštruktúra, neplatné stavebné povolenie vydané žiadateľovi a pod.) z dôvodu nedostatočného prínosu projektu k dosiahnutiu cieľov opatrenia, nesúladu medzi projektovou dokumentáciou a stavebným povolením, neprimerane vysokých jednotkových nákladov projektu, nezrovnalostí v dokladovaní vlastníckych vzťahov, nedostatočná udržateľnosť prevádzky projektu a pod.

V tabuľke č. 3 je uvedený prehľad o počte prijatých / zamietnutých žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku podľa jednotlivých opatrení.

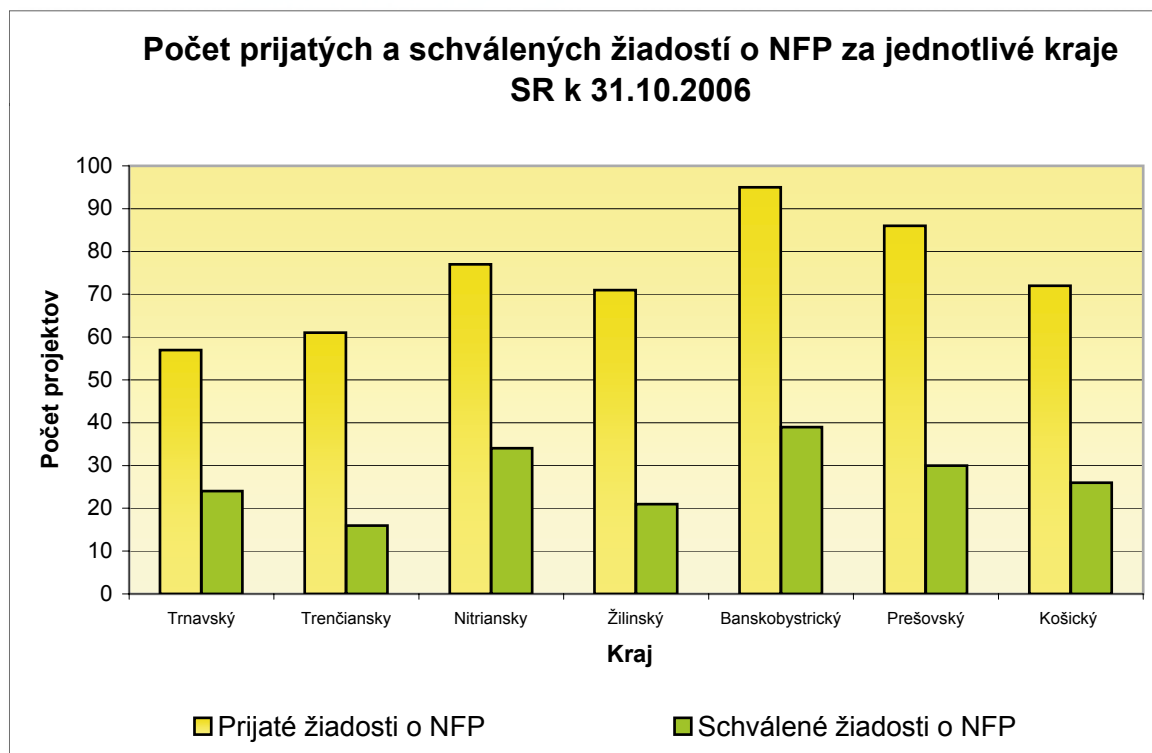
• Tabuľka č. 3: Stav implementácie – prehľad o prijatých a zamietnutých žiadostiach o nenávratný finančný príspevok (v tis. Sk)

Opatrenie	Celková suma prijatých projektov*	Počet prijatých projektov	Celková suma zamietnutých projektov*	Počet zamietnutých projektov
Opatrenie 2.1	12 377 150	161	5 795 390	56
Opatrenie 2.2	6 019 320	67	3 292 342	26
Opatrenie 2.3	6 498 676	149	2 049 759	54
Opatrenie 2.4	463 458	51	1 392	1
SPOLU	25 358 604	428	11 138 883	137

* celkové oprávnené náklady u prijatých resp. zamietnutých projektov

Graf č. 1 znázorňuje počet prijatých žiadostí o nenávratný finančný príspevok v porovnaní s počtom schválených žiadostí v rozdelení podľa jednotlivých krajov SR.

• Graf číslo 1:

Vo viacerých prípadoch sa koneční prijímatelia/príjemcovia pomoci rozhodli stiahnuť svoju žiadosť z procesu posudzovania najmä z dôvodu nemožnosti doplnenia chýbajúcich údajov v stanovenom termíne. V priebehu súčasného programového obdobia požiadali žiadatelia o **stiahnutie 28 žiadostí** o nenávratný finančný príspevok v nasledovnom rozdelení podľa opatrení:

- 5 žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.1.
- 3 žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.3.
- 20 žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.4.

Ministerstvo životného prostredia SR vyradzovalo z procesu posudzovania žiadosti, ktoré nespĺnili termín na doplnenie chýbajúcich údajov, čím boli považované za nekompletné. **Z procesu posudzovania tak bolo vyradených 14 žiadostí** o nenávratný finančný príspevok v nasledovnom rozdelení podľa opatrení:

- 2 žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.1.
- 1 žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.2.

- 8 žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.3.
- 3 žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrenia 2.4.

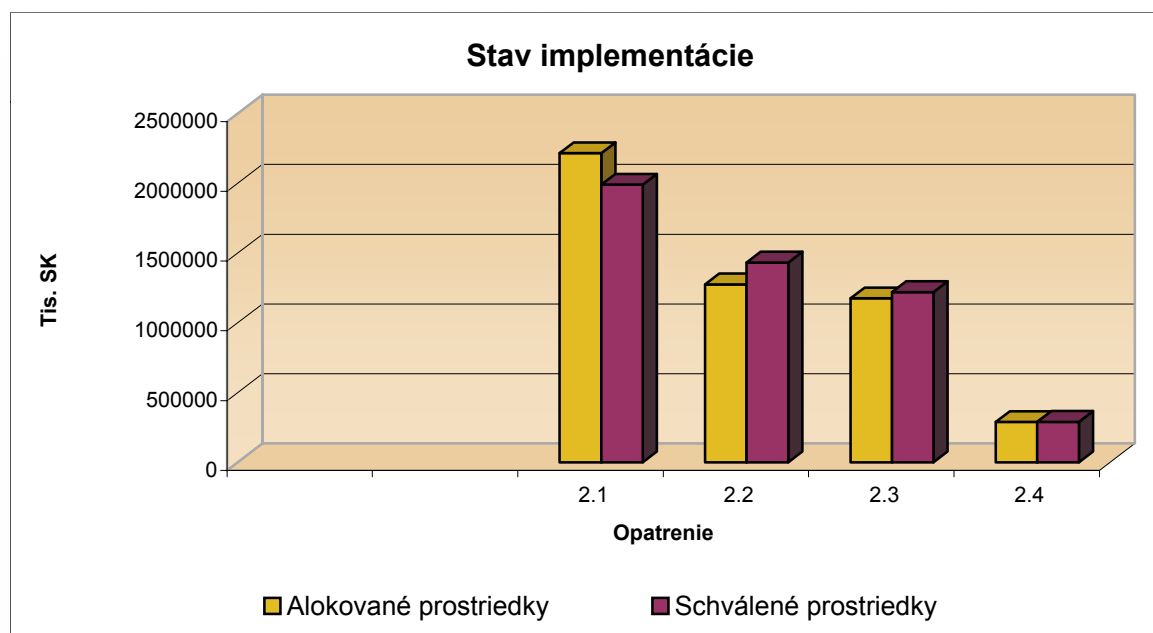
V priebehu programového obdobia 2004–2006 (k termínu 31.10.2006) bolo **schválených celkovo 164 žiadostí** o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v celkovej výške 4 932 565 tis. Sk, z toho zo zdrojov EÚ (Európsky fond regionálneho rozvoja – ERDF) vo výške 3 467 420 tis. Sk a zo zdrojov štátneho rozpočtu vo výške 1 465 145 tis. Sk.

Podrobnejšie informácie o počte schválených žiadostí a o výške schváleného nenávratného finančného príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu za jednotlivé opatrenia v programovom období 2004-2006 sú uvedené v tabuľke č. 4 a v grafe č. 2.

• Tabuľka č. 4: Stav implementácie – prehľad schválených žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) (v tis. Sk)

Opatrenie	Alokácia prostriedkov z ERDF + ŠR na roky 2004 - 2006	Výška schváleného NFP z ERDF + ŠR	Výška schváleného NFP z ERDF	Výška schváleného NFP zo ŠR	Počet schválených žiadostí
Opatrenie 2.1	2 215 151	1 989 825	1 562 896	426 929	51
Opatrenie 2.2	1 275 267	1 431 668	862 549	569 119	32
Opatrenie 2.3	1 174 746	1 220 524	824 064	396 460	56
Opatrenie 2.4	289 820	290 548	217 911	72 637	25
SPOLU	4 954 984	4 932 565	3 467 420	1 465 145	164

• Graf číslo 2:

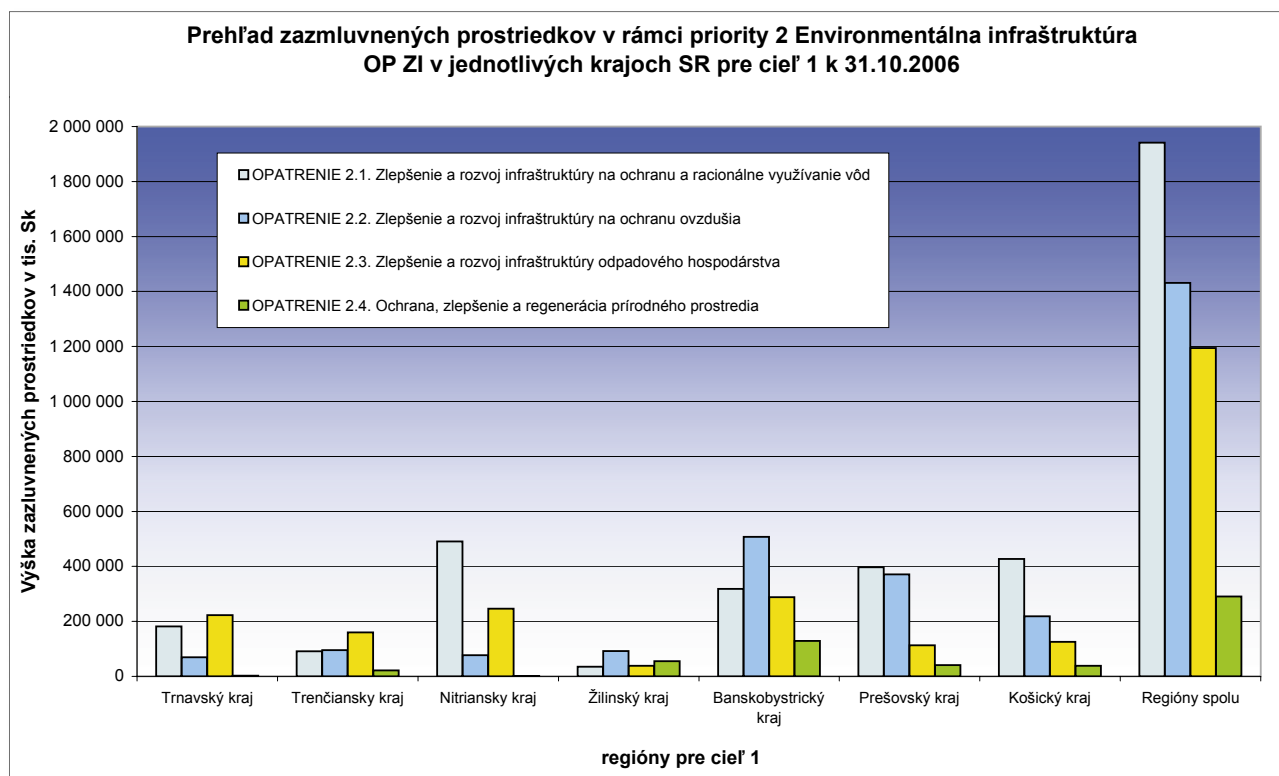

Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku boli v období k 31.10.2006 uzatvorené so **162 žiadateľmi** v celkovom objeme 4 906 124 tis. Sk, z toho zo zdrojov EÚ vo výške 3 453 183 tis. Sk a zo zdrojov štátneho rozpočtu vo výške 1 452 941 tis. Sk. Informácie o zazmluvnených žiadostiach a o výške zazmluvnených prostriedkov zo zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu sú uvedené v tabuľke č. 5 a v grafe č. 3, ktorý znázorňuje výšku zazmluvnených prostriedkov z ERDF a štátneho rozpočtu v rozdelení podľa jednotlivých krajov SR.

• Tabuľka č. 5: Stav implementácie – prehľad zazmluvnených žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) (v tis. Sk)

Opatrenie	Výška NFP zazmluvnená z ERDF	Výška NFP zazmluvnená zo ŠR	Počet zazmluvnených žiadostí
Opatrenie 2.1	1 562 896	426 929	51
Opatrenie 2.2	862 549	569 119	32
Opatrenie 2.3	809 827	384 256	54
Opatrenie 2.4	217 911	72 637	25
SPOLU	3 453 183	1 452 941	162

• Graf číslo 3:

Čo sa týka projektov v realizácii, k 31.10.2006 bolo v realizácii celkovo 127 projektov a ukončených bolo 35 projektov. Informácie o počte projektov v realizácii / ukončených projektov za jednotlivé opatrenia bližšie uvádza tabuľka č. 6.

Tabuľka č. 6: Prehľad počtu projektov v realizácii a ukončených projektov

Opatrenie	Projekty v realizácii	Ukončené projekty
Opatrenie 2.1	42	9
Opatrenie 2.2	25	7
Opatrenie 2.3	41	13
Opatrenie 2.4	19	6
SPOLU	127	35

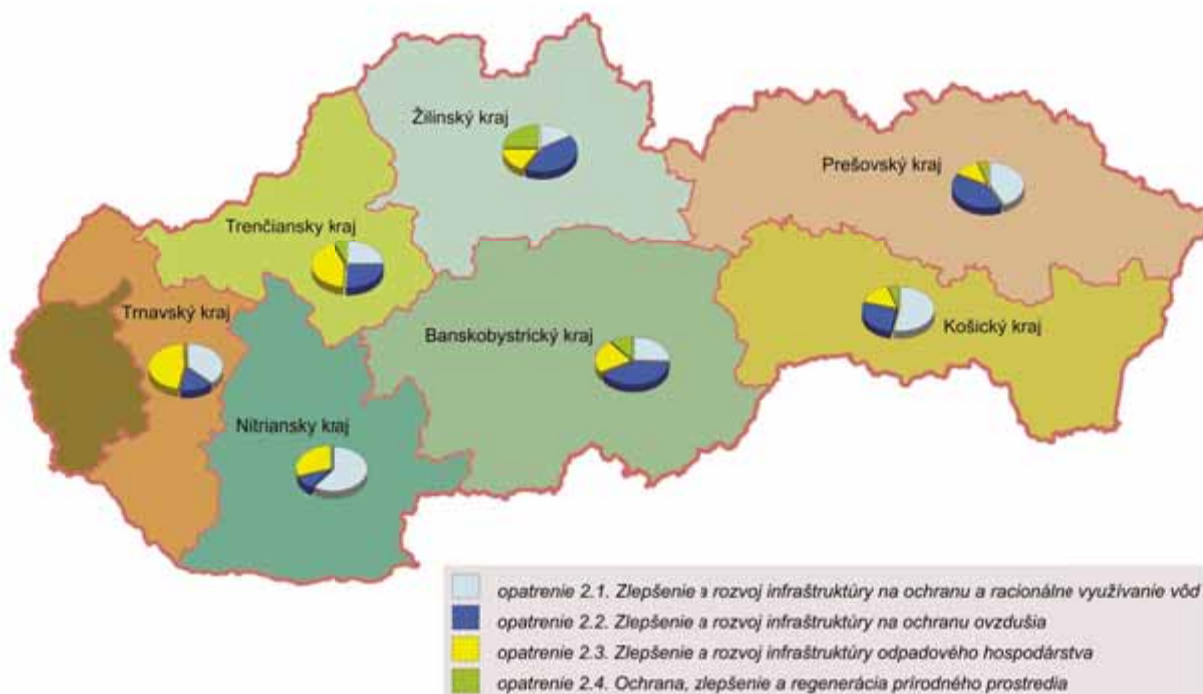
S účinnosťou od 1. 2. 2006 zaviedlo MŽP SR v zmysle smernice č. 2/2006-9 o poskytovaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov v oblasti životného prostredia tzv. zásobník projektov pre jednotlivé opatrenia Priority 2 OP ZI. Účelom zásobníka projektov je vytvorenie zoznamu žiadostí, u ktorých z dôvodu nedostatočného disponibilného objemu finančných prostriedkov na príslušné opatrenia, nemôže byť alokovaný nenávratný finančný príspevok. Požadovaný finančný príspevok u týchto žiadostí bude alokovaný až dňom, kedy Ministerstvo životného prostredia SR vyzve žiadateľa na uzavretie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

K termínu 31.10.2006 bolo **do zásobníka projektov zaradených celkovo 77 žiadostí** o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v celkovej výške 4 102 509 tis. Sk, z toho zo zdrojov EÚ vo výške 2 861 359 tis. Sk a zo zdrojov ŠR v objeme 1 241 150 tis. Sk. Tabuľka č. 7 uvádza podrobnejšie informácie o počte žiadostí zaradených do zásobníka projektov vrátane výšky schváleného nenávratného finančného príspevku podľa jednotlivých opatrení.

• Tabuľka č. 7: Stav implementácie – prehľad žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) zaradených do zásobníka projektov (v tis. Sk)

Opatrenie	Výška NFP schválená z ERDF	Výška NFP schválená zo ŠR	Počet žiadostí zaradených do zásobníka projektov
Opatrenie 2.1	2 125 272	880 456	46
Opatrenie 2.2	198 899	95 210	6
Opatrenie 2.3	510 389	256 550	23
Opatrenie 2.4	26 800	8 933	2
SPOLU	2 861 359	1 241 150	77

Lokalizácia zazmluvnených prostriedkov v rámci priority 2. Environmentálna infraštruktúra OP ZI v jednotlivých krajoch SR pre cieľ 1 k 31.10.2006.

**Lokalizácia úspešných projektov financovaných v rámci priority
2. Environmentálna infraštruktúra OP ZI v programovacom období 2004-2006.**

Legenda

1. Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Banská Bystrica / Brusno - Zásobovanie vodou
2. Mesto Medzilaborce / Medzilaborce - Kanalizácia ul. Mierovej a mestskej časti Borov
3. Slovenský vodohospodársky podnik š.p. / Psiare - Ochranná hrádza na Hrone, odvedenie vnútorných a priesakových vôd
4. Slovenský vodohospodársky podnik š.p. / Habovka - Studený Potok, stabilizácia koryta
5. Obec Strečno / Kotelňa so spaľovaním biomasy Strečno
6. Tepláreň Košice (TEKO) / Rekonštrukcia elektrostatických odľučovačov za parnými kotlami PK3, PK4 a ich automatické monitorovacie systémy
7. Calmit, spol. s.r.o. Bratislava / Zníženie emisií tuhých znečisťujúcich látok emitovaných do životného prostredia výrobným procesom pri výpale vápna v závode Tisovec
8. Obec Bzenica / Skládka TKO Bzenica - Uhlisko, uzatvorenie, rekultivácia a monitorovací systém - 1.etapa
9. V.O.D.S., a.s. Košice / PP Kechnec - spracovanie opotrebovaných pneumatík a gumy
10. Správa slovenských jaskýň / Zabezpečenie starostlivosti o prírodné pamiatky - likvidácia odpadov z priepastí Slovenského a Važeckého krasu
11. Správa slovenských jaskýň / Informačné a náučné centrum Domica

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia zahraničnej pomoci

Spracovali: Lenka Nicáková, Jozef Veselka, MŽP SR

Brusno – Zásobovanie vodou

Trvanie projektu: apríl 2005 – október 2005

Celkové náklady projektu: 18 776 433,73 Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 14 933 817,10 Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Banská Bystrica

Manažment projektu: zamestnanci StVS, a.s.:
vedúci odboru prípravy a realizácie investícií: Ing. Ondrej Martinec
technický dozor: p. Tibor Longauer
manažér projektu: Ing. Jana Chrančoková
finančný manažér: Ing. Lucia Topolanová

Stručný popis projektu:

Projekt bol realizovaný v obci Brusno, ktorá sa nachádza v stredoslovenskom regióne, v okrese Banská Bystrica. Obec má 2089 obyvateľov a doteraz bola zásobovaná z dvoch vodných zdrojov: Bukovec a Peklo. Vodný zdroj Bukovec však nebol vyhovujúci pre pitné účely podľa vyhlášky MZ SR č. 151/2004 Z.z. o požiadavkách na pitnú vodu a kontrolu kvality pitnej vody, nakoľko sa v ňom preukázal zvýšený obsah arzénu. Prípustný limit je stanovený na 0,01 mg/l a v danom vodnom zdroji Bukovec bolo nameraných až 0,0341 mg/l arzénu. Okresný úrad v Banskej Bystrici - štátny okresný hygienik, dňa 04.10.1999 vydal rozhodnutie č. 199/14166, v ktorom na základe konania začatého z vlastného podnetu zakázal prevádzkovateľovi verejnej vodovodnej siete StVaK š.p. OZ 01 uvádzať do obehu vodu ako pitnú z verejného vodovodu pre obyvateľov obce Brusno zásobovanej z vodného zdroja Bukovec do doby preukázania vyhovujúcej kvality pitnej vody.

Ciele projektu:

Cieľom projektu bolo zabezpečiť nezávadnú pitnú vodu pre obyvateľov obce Brusno, a to odstavením vodného zdroja Bukovec, ktorý nevyhovuje kvôli zvýšenému obsahu arzénu pre pitné účely, a následnou intenzifikáciou vyhovujúceho vodného zdroja Peklo. Týmto sa dosiahli lepšie podmienky pre kvalitu života obyvateľstva a bola splnená požiadavka Smernice rady č. 98/83/ES týkajúca sa kvality vody určenej pre ľudskú spotrebu. Tento projekt zároveň prispel k racionalizácii využívania vodných zdrojov prostredníctvom zachytenia prelivu vodného zdroja pre Liečebné kúpele a intenzifikácie vodného zdroja Peklo z $Q = 2,5 - 6 \text{ l.s}^{-1}$ na $Q = 12,0 \text{ l.s}^{-1}$. Všeobecný cieľ, ktorý sleduje zlepšenie vodohospodárskej infraštruktúry v danej oblasti, bol splnený vybudovaním vodojemu 1 x 400 m³, čerpacej stanice a nového vodovodného potrubia v dĺžke 1475 metrov.

Projekt pozostával z viacerých aktivít: vzbudovanie a oplatenie vodojemu, terénne úpravy, vybudovanie prízjazdovej cesty k vodojemu, odpadového potrubia z vodojemu, vonkajších káblových rozvodov, vybudovanie čerpacej stanice, jej oplatenie a terénne úpravy, vybudovanie odpadového potrubia z čerpacej stanice a elektronickej prípojky, a vybudovanie nového vodovodného potrubia.

Dĺžka vybudovanej siete je 1,475 km a počet domácností napojených na upravenú vodovodnú sieť je 100%.

• Budovanie čerpacej stanice

• Budovanie vodojemu

• Budovanie vodovodnej siete

Foto: archív žiadateľa

• Pohľad na ulicu, kde je umiestnené potrubie na zásobovanie vody

Foto: Dušan Reinart

• Potrubie na zásobovanie vody

• Manažérka projektu Ing. Chrančoková pri vstupe do zásobníka vody

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Projekt „Brusno – zásobovanie vodou“ bol pilotným projektom Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., kofinancovaným zo štrukturálnych fondov Európskej únie a následne riadiacimi a sprostredkovateľskými orgánmi SR boli stanovené prísne podmienky pre implementáciu projektov kofinancovaných z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu. Aj z tohto dôvodu sa implementácia predmetného projektu nezaobišla bez rôznych problémov technického, administratívneho a finančného charakteru. Avšak aj napriek týmto problémom bolo dielo úspešne dostavané, skolaudované a uvedené do užívania pre občanov obce Brusno. Priebeh implementácie projektu kontrolovala Implementačná agentúra environmentálnych investičných projektov Ministerstva životného prostredia SR, ktorá uskutočňovala kontrolu verejného obstarávania, kontroly na mieste, schvaľovanie zmien projektu, monitorovanie priebehu realizácie projektu, financovanie projektu systémom refundácie – kontrola žiadostí o platbu.

Medzilaborce – kanalizácia ul. Mierovej a mestskej časti Borov

Trvanie projektu: júl 2005 – apríl 2006

Celkové náklady projektu: 25 052 214,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 23 265 894,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: mesto Medzilaborce

Manažment projektu: Ing. Anton Sabo – zodpovedný za realizáciu projektu
Ing. Miroslav Varchola – zodpovedný za finančnú realizáciu projektu

Stručný popis projektu:

Cieľom projektu je napojenie miestnej časti Borov a ulice Mierová v Medzilaborciach na čistiareň odpadových vôd (ČOV) v Medzilaborciach. ČOV Medzilaborce má trojnásobne vyššiu kapacitu ako je jej súčasné využitie, a preto je potrebné lepšie využitie jej kapacity a ekonomická návratnosť. Predmetná stavba rieši odkanalizovanie časti mesta Medzilaborce, a to na ulici Mierovej a prímestskej časti – Borov. Navrhovaná kanalizácia sa napojí na mestskú kanalizáciu od napojenia km 0,00 – 0,249. Od čerpacej stanice 1 až po koniec Borova km 3,526 je kanalizácia riešená ako gravitačná.

Hlavným problémom je znečistenie životného prostredia v regióne Medzilaborce a stav septikov, žump v danej lokalite. Projekt svojou realizáciou napomôže lepšiemu využitiu kapacity čistiarene, zlepšeniu stavu životného prostredia a zlepši možnosti na investovanie do cestovného ruchu.

Základné údaje charakterizujúce stavbu:

Kanalizačné stoky: potrubie PVC – D63, 90, 200, 300 – dĺžka 5 620 m; **čerpacie stanice:** 2 ks.

• Manažér projektu, starosta obce Medzilaborce Ing. Sabo

• Kanalizácia v Medzilaborciach časť Borov

• Kanalizácia s prečerpávacou jednotkou

• Tlaková kanalizácia

Foto: archív žiadateľa

• Výkopové práce počas realizácie projektu

• Časť kanalizácie vedúcej cez obec

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Do projektovej žiadosti neboli zaradené niektoré oprávnené výdavky a projektová dokumentácia bola nedostatočne predjednaná s dotknutými organizáciami, resp. budúcim prevádzkovateľom, čo spôsobilo problémy pri realizácii projektu. Medzi pozitívne skúsenosti patrí záujem občanov o realizáciu projektu a dobrá komunikácia s Implementačnou agentúrou environmentálnych investičných projektov MŽP SR.

Psiare – Ochranná hrádza na Hrone, odvedenie vnútorných a priesakových vôd

Trvanie projektu: apríl 2005 – september 2006

Celkové náklady projektu: 5 751 000,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 4 226 813,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Slovenský vodohospodársky podnik š.p.

Manažment projektu: projektový manažér – Ing. Andrej Lipták

Stručný popis projektu:

Psiare, časť obce Hronský Beňadik, sa nachádza na pravom brehu rieky Hron a jej katastrálne územie sa rozprestiera na rozhraní geomorfologických celkov Pohronský Inovec a Štiavnické vrchy. Je najnižšie položenou obcou okresu Žarnovica s nadmorskou výškou 190 m n.m. Na ochranu časti Psiare pred povodňovými prietokmi rieky Hron bola vybudovaná pravostranná ochranná hrádza.

Začiatok hrádze je napojený na štátnu cestu poniže tejto časti obce a jej koniec je zviazaný do železničného telesa železničnej trate Zvolen – Levice. Hrádza je situovaná medzi Hronom a ochraňovanou časťou obce.

Predmetom uvedeného projektu je zaistenie bezpečnosti vodnej stavby a úplnej funkčnosti v prípade jej zaťaženia počas zvýšených prietokov v toku Hron. Základ terajšej hrádze bol vybudovaný počas povodne v októbri 1974, kedy bola zaplavená časť obce Psiare a na jej ochranu vybudovaný val z netriedeného materiálu. Val bol vybudovaný bez úpravy podlažia. Neskôr, po povodni, bol obsypaný do tvaru terajšej hrádze. Z geologických vrstov vyplýva, že podlažie hrádze je zložené z vrchnej nepriepustnej vrstvy mocnosti 1,2 m až 2,5 m. Pod ňou sú aluviálne náplavy Hrona. V blízkosti hrádze sa nachádza aj miestne futbalové ihrisko, ktoré sa dotýka vzdušnej päty hrádze. Pri budovaní ihriska bola hracia plocha mierne prevýšená nad okolitý terén, čo malo za následok vytvorenie terénnej depresie povýše ihriska. V tejto dochádza k akumulácii vôd zo spádového územia a priesakových vôd z Hrona. Práve v tejto časti sa dňa 12. 8. 2002 vyskytli vývery pri prietoku v Hrone $486 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, pričom hladina dosahovala cca 30 cm nad návodnú päť hrádze.

V rámci tejto etapy realizácie projektu sa predmetný úsek stavby nachádzal pri pravostrannej ochrannej hrádzi Hrona, pričom začiatok výstavby tesniacej steny je v staničení – 0,026 km (t.j. cca r.km 81,370) a koniec výstavby tesniacej steny je v staničení 0,522 km (t.j. cca r.km 81,920). V rámci projektu je realizovaná výstavba odvodňovacieho rigola v staničení 0,000 – 0,473.

Okrem tohto projektu bola Slovenskému vodohospodárskemu podniku š.p. (SVP š.p.) schválená aj ďalšia žiadosť o nenávratný finančný príspevok na projekt „Psiare – ochranná hrádza na Hrone, odvedenie vnútorných a priesakových vôd“ ktorý bol realizovaný v apríli 2005 až máji 2006. Celkové náklady dosiahli výšku 3 428 000,-Sk a SVP š.p. bol poskytnutý finančný príspevok 2 583 505,- Sk.

Počas tejto etapy bol vybudovaný odvodňovací rigol privádzajúci vody k hrádzovému priepustu a čerpacia stanica vnútorných a priesakových vôd.

• Čerpacia stanica

• Manažér projektu Ing. Lipták (vľavo) s kolegom Ing. Kostiarom ved. odboru investičnej výstavby

Pri protipovodňovej ochrane časti Psiare sa vyskytli problémy s presakujúcou vodou do chráneného územia. Išlo o priesaky telesom hrádze a priesaky podlažím, pričom existovala vysoká

pravdepodobnosť vzniku výronov na vzdušnom svahu hrádze s ich možným negatívnym dopadom na jej stabilitu. Vyskytli sa tiež problémy so sufóznymi javmi. Predmetný problém bol teoreticky spracovaný expertízou „Posúdenie návrhu protipriekopových opatrení ochrannej hrádze Psiare“ (STU – Stavebná fakulta Bratislava, júl 2002). Po zohľadnení prieskumov a doporučení expertízy bolo pre dosiahnutie požadovaného efektu navrhnuté utesnenie telesa hrádze a podložia, prísyp vzdušnej päty hrádze a vybudovanie odvodňovacieho rigolu. Hrádza sa utesňuje od jej naviazania do železnice na dĺžku 522,5 m v smere toku rieky Hron. Realizáciou prísypu sa zvyšuje hrúbka nepriepustnej nadložnej vrstvy, čím sa zníži pravdepodobnosť výverov a vytvoria sa podmienky pre vybudovanie plytkého odvodňovacieho rigolu pozdĺž celej vzdušnej päty hrádze.

Odvodňovací rigol bude gravitačne odvádzať vnútorné vody do už existujúceho rigolu poniže futbalového ihriska. Vybudovaním rigolu sa vytvoria podmienky na sústredenie vnútorných vôd v najnižšie položenom mieste územia nachádzajúceho sa v blízkosti päty hrádze, odkiaľ ich možno prečerpať do Hrona.

Ing. Andrej Lipták

• Priepust pod prístupovou cestou

• Zberná šachta pri čerpacej stanici

• Budovanie odvodňovacieho rigolu

• Tesnenie podložia a hrádze

Foto: archív žiadateľa

• Pohľad na ochrannú hrádzu na Hrone, v pozadí odvodňovací rigol

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Po posúdení podložia bolo potrebné zmeniť technológiu utesnenia hrádze počas realizácie projektu. Vzhľadom na výskyt tekutých štrkopieskov v hĺbke 2,0 až 2,5m pod terénom nebolo možné zriadiť ílové tesnenie. Pri výkopových prácach dochádzalo k okamžitému zaplaveniu ryhy a zosuvu okolitej zeminy. Na základe uvedeného sa tesnenie podložia vykonalo pomocou fólie hrúbky 2 mm s ochrannými vrstvami z geotextílie TATRATX 200 a 400. Pri realizácii tesnenia bol zvýšený počet hodín na čerpanie vody.

Habovka – Studený potok, stabilizácia koryta

Trvanie projektu: júl 2005 – júl 2006

Celkové náklady projektu: 20 607 547,39 Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 18 700 207,72 Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Slovenský vodohospodársky podnik š.p.

Manažment projektu: Ing. Jozefína Slezáková – zodpovedná za realizáciu projektu – vedúca odboru inžinierskej činnosti
Ing. Elenka Koníková – stavebný dozor
Ing. Marián Gálik – verejné obstarávanie
Ing. Andrej Vanek – projektový manažér
Ing. Ildikó Juricová - projektový manažér

Stručný popis projektu:

Cieľom projektu je zabezpečenie územia pred negatívnymi účinkami záplav na dosiahnutie lepších životných podmienok obyvateľstva a znižovanie regionálnych rozdielov, zvýšenie bezpečnosti obyvateľov, priemyslu, poľnohospodárstva a životného prostredia pred negatívnymi účinkami povodní a dosiahnutie komplexnejšej ochrany pred povodňami.

Obec Habovka, ktorou preteká Studený potok, sa nachádza na severnom Slovensku, na Hornej Orave, v okrese Tvrdošín, VÚC Žilina. Záujmové územie sa nachádza v strede východnej časti Skorušinského pohoria. Z geotektonického hľadiska patrí celá oblasť k vnútorným Karpatom a je budovaná centrálnokarpatským paleogénom.

• Starosta obce Habovka Ján Taraj s manažérkou projektu, pracovníčkou SVP, š.p. Ing. Slezákovou pri pohľade na koryto potoka v obci Habovka

V budúcnosti tento úsek potoka má byť súčasťou intravilánu obce Habovka a to vytvorením obytnej zóny na ľavom brehu. V júli 2006 bol schválený územný plán zóny pre individuálnu bytovú výstavbu pre značný počet rodinných domov, ktoré budú navrhovanou úpravou chránené.

Dobré podmienky sú vytvorené pre kultúrne (drevenice, kroje a ľudová hudba) a športové vyžitie (cyklošport, turistika,

• Koryto stabilizované prahom z drevenej guľatiny a kameným záhozom.

lyžovanie a snowboarding). V obci sa nachádzajú drobné súkromné prevádzky a penzióny, v regióne sa rozvíja turizmus a agroturistika. V blízkom okolí obce sa nachádza termálne kúpalisko Oravice, Múzeum oravskej dediny, Oravská priehrada, Liptovská Mara a Oravský hrad.

Studený potok so svojím prirodzeným pozdĺžnym sklonom (2,5 – 5 %) je bystrinným tokom. V rámci katastrálneho územia obce Habovka neustále vytváral vlastnú novú trasu a pri porovnaní s katastrálnymi mapami nebol súlad medzi skutočným stavom a stavom v mapách Správy katastra.

Svojím prietokom bol potok zdrojom ohrozenia intravilánu a dochádzalo k škodám na nehnuteľnostiach na oboch stranách koryta, preto bolo potrebné tento stav stabilizovať a vytvoriť podmienky pre bezpečný prechod povodňových prietokov. Týmto bol zároveň vytvorený priestor na rozvoj obce Habovka a cestovného ruchu v obci. Koryto Studeného potoka v predmetnom úseku bolo neupravené, s nedostatočnou kapacitou na prevedenie väčších prietokov so značne členitými sklonovými pomermi. Vybřežená voda za opakovaných povodní zaplavovala nízko položené časti obce Habovka a spôsobovala veľké škody na objektoch a priľahlých pozemkoch.

Stavenisko sa nachádzalo na okraji intravilánu obce. Úprava začína pod sútokom Studeného potoka a potoka Blatná

v úrovni dolnej časti čistiarnie odpadových vôd. Koniec úpravy je 30 m nad prítokovým kanálom z malej vodnej elektrárne. Celková dĺžka úpravy je 850 m. Smerové pomery sú riešené s čiastočným rešpektovaním existujúcej trasy toku a miestnym vystretím a posunom tak, aby sa vodný tok vrátil do pôvodného koryta.

Stavba zahŕňa opevnenie prítoku Blatná v km 10,718 (dĺžka úpravy 13 m), vybudovanie schodíšť do toku a opory lávky pre peších.

Zrealizovaním predmetnej stavby sa zabezpečila komplexnejšia ochrana obce pred povodňami, v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR do roku 2010, zvýšila sa bezpečnosť obyvateľov, hospodárstva, poľnohospodárstva a životného prostredia pred negatívnymi účinkami povodní. Projekt prispel k dobudovaniu environmentálnej infraštruktúry na zabezpečenie zdravia obyvateľstva a zachovanie, ochranu a obnovu prírodného prostredia.

Predmetný projekt nemá priamy vplyv na ekologicky významné lokality.

Mgr. Andrej Vanek

• Starosta obce Habovka Ján Taraj s manažérkou projektu, pracovníčkou SVP, š.p. Ing. Slezákovou. V pozadí prah v stabilizovanom koryte Habovky

• Úprava toku s pomocou ťažkej techniky

• Spevňovanie brehov

• Koryto Habovky

Foto: Dušan Reinvert

• Stabilizované koryto Habovky

Foto: archív žiadateľa

Kotolňa so spaľovaním biomasy Strečno

Trvanie projektu: september 2005 – apríl 2006

Celkové náklady projektu: 10 737 754,40 Sk

Poskytnutý finančný príspevok: Sk 9 376 500,00 Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: obec Strečno

Manažment projektu: Alfonz Klocáň, Janka Tavačová

Stručný popis projektu:

Obec Strečno je situovaná v blízkosti krajského mesta Žilina na ľavom brehu rieky Váh. V obci sa nachádza národná kultúrna pamiatka Hrad Strečno a Pamätník francúzskych partizánov. Do katastra obce zasahuje Vodné dielo Žilina.

Strečno sa zaraďuje medzi moderné obce žilinského kraja. V obci žije 2 637 obyvateľov v 751 rodinných domoch. Je to podhorská obec, ktorá je plynofikovaná na 95 %, čo spôsobuje nevyužívanie drevnej biomasy.

Projekt rieši výstavbu centrálnej teplovodnej kotolne so spaľovaním biomasy. Cieľom projektu bolo zmodernizovanie a efektívne vykurovanie troch objektov (základná škola, kultúrny dom s obecným úradom, telocvičňa), zníženie produkcie skleníkových plynov, hlavne CO₂ a vyššie využitie obnoviteľných zdrojov energie. Obec Strečno je vlastníkom všetkých troch citovaných objektov a prevádzkové náklady budú hrazené z rozpočtu obce.

Objekty, ktoré budú vykurované centrálnou kotolňou, sa nachádzajú v strede obce v okruhu 50 m. Realizáciou projektu sa tri samostatné kotolne s obsluhou nahradia jednou centrálnou s jednou obsluhou.

Centrálna kotolňa je umiestnená ako samostatná stavba pri kultúrnom dome. Ako palivo sa bude využívať drevný odpad z píla a drevné štiepky. Výborné predpoklady pre zásobovanie drevným odpadom vytvára hlavne miestna píla, ktorá je vzdialená od centrálnej kotolne 50 m a tiež fakt, že obec je

• Zariadenie pri spaľovaní biomasy

z 95 % plynofikovaná a mnoho drevného odpadu z domácnosti končí v komunálnom odpade.

V kotolni je teplovodný kotol o teplotnom výkone 500 kW, čím sa docieli vyššie využitie biomasy na výrobu tepla a teplej vody. Predpokladaná ročná spotreba drevného odpadu je 355,547 t.

Realizácia projektu rieši:

- modernizáciu tepelného hospodárstva
- využívanie drevnej biomasy v danom regióne
- zníženie emisií skleníkových vplyvov, najmä CO₂

• Kotol na spaľovanie biomasy

Foto: archív žiadateľa

• Technologické zariadenie kotolne Foto: Dušan Reinart

- využitie drevného odpadu z domácnosti a prevádzky pily
- zníženie množstva vývozu komunálneho odpadu z domácnosti a prevádzok v obci
- zníženie nákladov na vykurovanie troch objektov
- zvýšenie povedomia o využívaní alternatívnych zdrojov energie
- ide o obnoviteľný zdroj a nehrozí jeho vyčerpanie
- zníženie závislosti SR na dovoze palív

Keby nebolo došlo k realizácii projektu, musela by obec investovať do:

- výmeny 2 ks kotlov v ZŠ a jedného kotla pre vykurovanie telocvične, generálnej opravy rozvodov a montáže nových rozvodov pre telocvičňu,
- výmeny 2 ks kotlov v kotolni kultúrneho domu, pridanie tretieho kotla,

čím by došlo k závislosti na jednom druhu paliva – plyne, zvyšovaní cien plynu a drahšej prevádzke a k zvyšovaní emisií skleníkových plynov, najmä CO_2 .

Zakúpením štiepkovača sa drevný odpad spracováva na štiepky v sklade štiepok.

Projekt „Kotolňa so spaľovaním biomasy Strečno“ nemá súvislosť s inými projektmi v danej lokalite. Ide o pilotný projekt.

Janka Tavačová

Foto: Dušan Reinbart

Foto: archív žiadateľa

• Starosta obce Strečno p. Klocáň pri kontrole biomasy

• Drvič drevnej hmoty pri výrobe biomasy

• Manažérka projektu p. Tavačová a starosta obce Strečno p. Klocáň pri obhliadke biomasy

• Kotolňa so spaľovaním biomasy Strečno

Rekonštrukcia elektrostatických odľučovačov za parnými kotlami PK3, PK4 a ich automatické monitorovacie systémy

Trvanie projektu: 1.6.2005 - 30.9.2006

Celkové náklady projektu: 177 300 000,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 168 435 000,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Tepláreň Košice (TEKO)

Manažment projektu: za riadenie a kontrolu projektu zodpovedá vedúci manažér projektu v súčinnosti s projektovým tímom menovaným generálnym riaditeľom, tvoreným pracovníkmi TEKO z jednotlivých odborov súvisiacich s realizovaným dielom.

Projektový tím: Ing. Petrilla Milan - vedúci manažér projektu (vedúci odboru investícií a technického rozvoja)
Ing. Škriniar Róbert - manažér projektu (vedúci oddelenia realizácie)
Ing. Blanár Erich - člen projektového tímu (vedúci odboru výroby a prevádzky)
Ing. Dulín Ľubomír - člen projektového tímu (vedúci odboru elektro, RS a merania)
Ing. Kajanovič Drahomír - člen projektového tímu (vedúci odboru prípravy a starostlivosti o HIM a životné prostredie)
Ing. Habán Milan - člen projektového tímu (vedúci oddelenia prevádzky kotolne)
Ing. Bortak Juraj - špecialista
Ing. Lukač František - člen projektového tímu (vedúci oddelenia elektro)
Ing. Sauka Miron - člen projektového tímu (technik investičnej výstavby)

Stručný popis projektu:

Cieľom projektu je dosiahnutie legislatívou požadovaného emisného limitu tuhých znečisťujúcich látok (TZL) $50 \text{ mgm}^{-3}\text{R}$ pri spaľovaní čierneho uhlia v kotloch PK3, PK4 od 1.1.2008 a zabezpečenie kontinuálneho merania emisií na kotloch PK3, PK4.

Hlavným problémom, ktorý projekt rieši, je fakt, že technológia v TEKO II nespĺňa emisný limit, ktorý bude platný pre veľké zdroje znečisťovania ovzdušia od r. 2008, a to 50 mg/m^3 (do 31.12.2007 je 100 mg/m^3). Treba zabezpečiť taký technický stav, ktorý umožní emisné limity plniť, inak by bolo potrebné hlavnú kapacitu výroby tepla odstaviť. Na veľkých zdrojoch znečisťovania musí byť nainštalovaný emisný monitorovací systém.

• Manažér projektu Ing. Milan Petrilla

• Pohľad na elektrostatické odľučovače za parnými kotlami PK3, PK4

Realizáciou projektu „Rekonštrukcia elektroodľučovačov na kotloch PK3, PK4 a ich automatické monitorovacie systémy“ sa znížia emisie TZL vypúšťané do ovzdušia pri spaľovaní čierneho uhlia, dodrží sa emisný limit pre TZL, zabezpečí sa kontinuálna kontrola emisných hodnôt a celkového množstva emisií do ovzdušia, zlepši sa kvalita ovzdušia v aglomerácii, ktorá patrí k najznečistenejším v SR. Udržaním únosnej ceny tepla pre obyvateľstvo sa zabezpečí efektívna výroba a dodávka tepla pre Košice (obyvateľstvo odoberá dve tretiny predaného tepla, spolu s verejným sektorom to je 95 % predaného tepla, 82 % bytov, resp. 85 % domácností v meste je zásobovaných z tepelného zdroja TEKO).

Tepláreň Košice, TEKO II má inštalované dva parné kotly, PK3 a PK4, s výtavným ohniskom, ktoré boli spustené v r. 1980. Elektrostatické odľučovače, umiestnené za kotlami PK3 a PK4, sú samostatné zariadenia pre každý kotol a sú trojsekciové. Inštalované boli v roku 1979. Každý odľučovač bol navrhovaný na $167\,400\text{ m}^3\text{ef/h}$ spalín s garantovanou koncentráciou TZL na výstupe max. 100 mg.m^{-3} , pri vstupnej koncentrácii 20g.m^{-3} .

Projekt realizovala firma Skanska Technológie, a.s. na základe už vykonaného výberu dodávateľa vo verejnej súťaži.

Ing. Róbert Škriniar

• Výstavba elektrostatických odľučovačov

• Detail konštrukcie elektrostatického odľučovača

• Výstavba elektrostatických odľučovačov

• Pracovníci TEKO pri monitorovacom zariadení

Foto: archív žiadateľa

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Tak, ako u každého investičného projektu, aj u tohto bola základom dobrej realizácie kvalitná príprava projektu. Projektový tím ešte v štádiu prípravy a spracovania projektovej dokumentácie a odborného - technického časti súťažných podkladov sa na svojich pracovných stretnutiach snažil v maximálnej miere podchytiť všetky detaily, ktoré by sa v budúcnosti mohli prejaviť ako problematické. Boli to hlavné otázky riadiaceho systému, vizualizácie a optimalizácie, ktoré boli pre nové elektroodľučovače navrhnuté. Vzhľadom na skutočnosť, že pôvodné elektroodľučovače uvedené systémy nemali, bola táto otázka najviac diskutovaná a prehodnocovaná, čo sa potom pozitívne prejavilo pri samotnej realizácii a uvádzaní zariadenia do prevádzky.

Zníženie emisií tuhých znečisťujúcich látok emitovaných do životného prostredia výrobným procesom pri výpale vápna v závode Tisovec

Trvanie projektu: november 2005 – máj 2006

Celkové náklady projektu: 27 600 000,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 13 300 000,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Calmit, spol. s r.o. Bratislava

Manažment projektu: oprávnení jednat' vo veciach zmluvných:
Dr. Ing. Peter Vaniš, konateľ spoločnosti
a Ing. Marian Bartko, prokurista spoločnosti;
oprávnení jednat' vo veciach technických:
Jaroslav Hurák, riaditeľ závodu Tisovec
a Dušan Mistrík, stavebný dozor

Stručný popis projektu:

Calmit, spol. s r.o. závod Tisovec prevádzkuje štyri šachtové pece pre výpal vápna. Odťahový systém každej pece je vybavený odprašovacím zariadením na báze vysoko účinných textilných hadicových filtrov. Z pôvodných odsávacích systémov šachtových pecí zostali zachované odťahové ventilátory vrátane riedenia ťahov na základe podtlaku šachtových pecí prostredníctvom jestvujúcich frekvenčných meničov a čiastočne výduchy do atmosféry. Miesta napojení nových odsávacích zariadení na jestvujúcich šachtových peciach zostali zachované a nový odsávací systém vrátane filtračných zariadení je vložený medzi jestvujúce príruby hláv šachtových pecí a sacie príruby jestvujúcich ventilátorov, ktoré zostali na pôvodnom mieste. Jestvujúce výduchy pecí do atmosféry sú doplnené o tlmiče hluku a výduchové hlavice. Teplota spalín na vstupe do filtračných staníc je regulovaná prostredníctvom výmenníkov tepla (spaliny / voda) tak, že vstupná teplota spalín do filtračných zariadení má vyhovujúcu úroveň.

Calmit, spol. s r.o. závod Tisovec využíva v zimnom období odpadové teplo zo šachtových pecí na vykurovanie kancelárskych a iných priestorov v závode. V letnom období bude odpadové teplo marené cez chladič (voda / vzduch) do voľnej atmosféry.

Materiál odlúčený vo filtračných zariadeniach sa vracia späť do výrobného procesu cez jestvujúce zásobníky umiestnené pod každou šachtovou pecou.

• Celkový pohľad na šachtové pece

• Expedícia vápenného hydrátu

Projekt bol riadený na základe Zmluvy o dielo uzavretej na dodávku a montáž 4 kusov odprašovacích systémov pre vápenné pece v závode Tisovec v rozsahu vypracovania projektu, dodávky a montáže, ako aj napojenie existujúceho vykurovacieho systému cez spoločný chladič vody, vrátane všetkých potrebných ocelových konštrukcií a montážnych prác, električky a riadenia. Rozsah dodávok a prác zodpovedá minimálnym požiadavkám na prevádzku uvedeného zariadenia v súlade s vypracovanou projektovou dokumentáciou pre stavebné povolenie. Zmluva o dielo bola uzatvorená na základe a v rozsahu podkladov a príloh, v nej uvedených. Obsahuje všetky dohody medzi objednávatelom a zhotoviteľom.

● Obrázky z výstavby

Foto: Adrián Zvara

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Vlastná realizácia projektu začala nadobudnutím platnosti a účinnosti Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a plnením časového harmonogramu etáp realizácie projektu. Pribeh realizácie jednotlivých prác bol zo strany objednávateľa kontrolovaný pracovníkmi oprávnenými jednať vo veciach technických denne, dekadne a počas harmonogramom stanovených kontrolných dní, zistené nedostatky boli zapisované do stavebného denníka a zo strany zhotoviteľa odstraňované. Prístup zhotoviteľa k pripomienkam a závadám počas chodu na studeno a v teplom stave, ktoré nebránili pokračovať v komplexných skúškach, bol korektný, závady boli počas skúšok odstraňované. Zhotoviteľ nastupoval a nastupuje v prípadoch porúch zariadení na ich odstránenie včas, na základe telefonického oznámenia. Negatívnou skúsenosťou počas realizácie projektu bolo to, že zhotoviteľ počas prechodu z riadenia v ručnom režime na riadenie cez počítač mal k dispozícii len jedného programátora pri súbežných komplexných skúškach v Calmit, spol. s r.o. závod Tisovec a Žirany.

Skládka TKO Bzenica – Uhlisko, uzatvorenie, rekultivácia a monitorovací systém – 1. etapa

Trvanie projektu: máj 2005 – august 2005

Celkové náklady projektu: 7 605 000,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 7 224 750,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: obec Bzenica

Manažment projektu: Jozef Dekýš, Marián Jasenák, Maroš Šovčík

Stručný popis projektu:

Potreba realizácie projektu vyplývala z ukončenia skládovania odpadu na skládke v roku 2008 a najmä z nutnosti eliminácie jej vplyvov na životné prostredie. Postupným uzatvorením a rekultiváciou skládky dôjde k značnému zlepšeniu životného prostredia v okolí skládky, najmä k zamedzeniu kontaminácie povrchových a podzemných vôd. Ďalším pozitívnym vplyvom je zamedzenie emisií z povrchu skládky do ovzdušia.

Cieľom projektu, s realizáciou ktorého sa začalo dňa 2. 5. 2005, je :

- bezpečné uzatvorenie skládky tuhého komunálneho odpadu
- rekultivácia povrchu uzatvorenej skládky
- odvedenie zrážkových vôd z prekrytého povrchu skládky
- vytvorenie odberných studní skládkového plynu
- vybudovanie monitorovacieho systému

Stavebné práce boli ukončené 15. 8. 2005. Upravené teleso skládky bolo prekryté konštrukčnými vrstvami – odplyňova-

• Pôvodný stav skládky

• Práce na skládke TKO

• Manažér projektu, starosta obce Bzenica p. Dekýš

• Práce na skládke TKO

Foto: Dušan Reinart

cie štrky, ílová tesniaca vrstva, vrstva drenážových štrkov a krycia vrstva zeminy na celkovej výmere 18 000 m².

Na telese skládky boli vybudované tri odplyňovacie vrty, pod telesom skládky je vybudovaný monitorovací vrt a bolo vybudované zariadenie na striasanie kolies v súlade so schválenou PD.

Jozef Dekýš

• Navážanie odplyňovacích štrkov

• Navážanie rekultivačnej vrstvy zeminy

• Navážanie rekultivačnej vrstvy zeminy

• Povrch telesa skládky po rekultivácii

Foto: archív žiadateľa

• Pohľad na zrekultivovanú skládku TKO a plynové odvetrávače

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Pri vypracovaní projektu a žiadosti o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov je bezpodmienečne potrebná dokonalá projektová príprava s precíznym rozpočtom a výkazom výmer. Kvalitná dokumentácia uľahčí výberové konanie a vylúči prípadné nezrovnalosti pri realizácii projektu, ako i pri kolaudácii stavby.

Negatívnou skúsenosťou je veľmi náročná a rozsiahla administratíva celého projektu.

PP Kechnec – spracovanie opotrebovaných pneumatík a gumy

Trvanie projektu: máj 2005 – máj 2006

Celkové náklady projektu: 270 700 000,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 95 019 600,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: V.O.D.S., a.s. Košice

Manažment projektu: projektový manažér, manažéri zodpovední za stavebnú a technologickú časť, finančný manažér, projektanti, stavebný dozor a osoba oprávnená na verejné obstarávanie

Stručný popis projektu:

V investícii V.O.D.S., a.s. Košice, s pomocou prostriedkov štátu a EÚ, bol v Priemyselnom parku (PP) v Kechneci realizovaný projekt „PP Kechnec – spracovanie opotrebovaných pneumatík a gumy“. Pripravený projekt spadol do Operačného programu Základná infraštruktúra, Priorita 2. Environmentálna infraštruktúra, Opatrenie 2.3 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva v rámci Schémy štátnej pomoci pre zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva.

• Manažér projektu na spracovanie opotrebovaných pneumatík a gumy Ing. Peter Švigár

Spoločnosť realizovala projekt v dvoch etapách s celkovým rozpočtovým nákladom spolu 270 700 000,- Sk, z toho na prvú etapu s rozpočtom cca 151 mil. Sk bol schválený nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ v čiastke 95 019 600,-Sk. Nadväzne na prvú etapu V.O.D.S., a.s. Košice vybudovala v ďalšej etape prevádzku na skladovanie a zhromažďovanie opotrebovaných pneumatík a zapracovanie gumového granulátu do finálnych výrobkov. V mesiaci máj 2006 už bola spustená výroba gumových rohoží. Realizáciou oboch etáp projektu bolo vytvorených 33 nových pracovných miest.

Hlavnou aktivitou projektu bola výstavba závodu na zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík a gumy s ročnou kapaci-

• Pohľad na závod V.O.D.S. V Kechneci

tou pri dvojzmennej prevádzke cca 13 000 ton a využívanie odpadu ako druhej suroviny – vrátenie odpadu do výrobného cyklu s cieľom šetriť primárne surovinné zdroje. Technologická časť projektu spĺňa požiadavku BAT a BATNEEC a certifikáciu podľa európskej normy na výrobky (CE) ako základnú požiadavku stratégie riadenia odpadového hospodárstva, a to získať najlepšiu dostupnú technológiu v odbore za prijateľnú cenu. Na základe týchto požiadaviek bol vybratý výrobca, ktorého zariadenie dokáže na vstupe spracovať max. 46 000 t opotrebovaných pneumatík ročne. Logistika závodu je zameraná na zber formou zberných miest, na zhodnotenie odpadu aj na výrobu finálneho výrobku, čím sa zvýšila vlastná produktivita práce.

Vzhľadom na fungovanie komplexného systému nakladania s opotrebovanými pneumatikami sú preukázateľné pozitíva a silné stránky projektu, ako napr.:

- zníženie environmentálnych záťaží a nekontrolovateľného ukladania opotrebovaných pneumatík, zvýšenie estetiky krajiny a kvality životného prostredia,
- vysoká životnosť projektu vzhľadom na absenciu spracovateľských kapacít na strednom a východnom Slovensku a na nevyhovujúci technický stav existujúceho zariadenia, vzhľadom na ročnú tvorbu a vznik predmetných odpadov v SR,
- fungujúca logistika a existujúce zariadenia na zber opotrebovaných pneumatík,

- podpora rozvoja regiónov, udržateľnosť a zvýšenie zamestnanosti ponukou novovytvorených pracovných miest,
- využitie získaných druhotných surovín ako vstupnej suroviny na ďalšie materiálové (na nové výrobky) využitie aj iných druhov odpadov z gumených výrobkov, napr. dopravníkové pásy, odrezky z výroby, odpadové výrobky z gumených výrobkov,
- možnosť zabezpečenia vlastnej výroby výrobkov z lisovanej gumovej drviny. Vytvorenie uzatvoreného reťazca od zberu, zvozu opotrebovaných pneumatík až po výrobu nového výrobku,
- zvýšenie materiálového zhodnocovania odpadov v SR, naplnenie cieľov záväznej časti POH SR a súlad s Komoditným programom sektora opotrebovaných pneumatík,
- naplnenie spracovateľských kapacít na zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík v rámci SR,
- možnosť využitia cezhraničnej spolupráce s pôvodcami odpadov (dovoz opotrebovaných pneumatík),
- možnosť využitia cezhraničnej spolupráce pri odbere drviny, prachu a nových výrobkov.

Nadväzne na predchádzajúci projekt spoločnosť V.O.D.S., a.s. Košice vybudovala v ďalšej etape prevádzku na skladovanie a zhromažďovanie opotrebovaných pneumatík a zapracovanie gumového granulátu do finálnych výrobkov. V mesiaci máj 2006 už bola spustená výroba gumových rohoží.

Cieľom spoločnosti je udržať komplexný systém nakladania s opotrebovanými pneumatikami, naplniť spracovateľské kapacity tejto komodity pre Slovensko. Slovensko sa tak stáva sebestačným pri materiálovom zhodnocovaní opotrebovaných pneumatík. V súlade s novým POH SR na roky 2006 – 2010 je reálny predpoklad 98 % materiálového využitia opotrebovaných pneumatík činnosťou R 3 vzhľadom na výskyt opotrebovaných pneumatík v SR.

• Montáž technologického zariadenia

• Pracovník V.O.D.S. pri dopravníku pri spracovaní opotrebovaných pneumatík

Foto: Dušan Reinart

Foto: archív žiadateľa

• Riaditeľ závodu V.O.D.S. Ing. Milan Jabrocký s Mgr. Dzurdzeníkom pri finálnych produktoch závodu

• Vizualizácia nového závodu na spracovanie opotrebovaných pneumatík a gumených výrobkov

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Vychádzajúc z vlastných skúseností môžeme konštatovať, že príprava projektu je proces úžasne náročný na ľudské kapacity, čas a informácie. Ešte náročnejšia je však etapa implementácie projektu, ktorá si vyžaduje široký multidisciplinárny rozhľad, detailné sledovanie množstva právnych predpisov, smerníc a pokynov a precízne vedenie tejto náročnej agendy.

Zabezpečenie starostlivosti o prírodné pamiatky – likvidácia odpadov z priepastí Slovenského a Važeckého krasu

Trvanie projektu: august 2005 – december 2006

Celkové náklady projektu: 6 900 000,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 6 900 000,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Správa slovenských jaskýň

Manažment projektu: projektový manažér RNDr. Ľudovít Gaál,
projektový tím oddelenia praktickej starostlivosti o jaskyne
(spôsob riadenia: výber dodávateľa, kontrolné dni, preberanie prác)

• Vstup do priepasti znečistenej toxickým odpadom

• Pracovník v ochrannom odeve pri nakladaní toxického odpadu do vriec

Foto: Dušan Reinart

Stručný popis projektu:

Cieľom projektu je vyčistenie piatich priepastí v dvoch krasových územiach Slovenska, ktoré boli znečistené značným množstvom odpadov rôzneho charakteru, navyše s prevládajúcimi nebezpečnými látkami. Takýmto spôsobom „uložený“ odpad predstavoval časovanú ekologickú bombu, ktorá jednak uvoľňovala postupne nebezpečné látky do svojho okolia a celého súvisiaceho krasového systému ale mohla sa zmeniť za určitej zhody okolností aj na náhlu a veľkú hrozbu s ďalekosiahlymi vplyvmi na ekosystémy vrátane človeka. Likvidácia nebezpečných odpadov, vrátane ich vybratia z priepastí, bola pri odhadovaných množstvách finančne vysoko náročná operácia. Z tohto dôvodu bolo rozhodnuté napísať projekt a požiadať o jeho financovanie zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Hlavným výstupom projektu malo byť vyčistených päť priepastí od prevažne nebezpečných odpadov, z toho štyri priepasti v Slovenskom krase (Zvonivá priepašť, Dvojité priepašť,

• Pracovník pri vysekávaní zamorených skál v priepasti

• Pracovník pri transporte odpadu z jaskyne na povrch

pašť, Zvonivá jama – Fonotšág, Snežná priepašť) a jedna priepašť vo Važeckom krase (Konská diera). Hoci v niektorých priepastiach zostalo rôzne množstvo kontaminovaných sedimentov, dôležité je zníženie rizika ďalšej kontaminácie podzemných krasových priestorov, ktoré sa vyznačujú veľmi vysokou priepustnosťou a veľmi nízkou samočistiacou schopnosťou.

Ing. Peter Gažík

• RNDr. Ľudovít Gaál s Ladislavom Iždinským pri skúmaní hodnôt toxického odpadu

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Pozitívnou skúsenosťou bol dobrý výber spoľahlivých realizátorov projektu, dobre zorganizované práce na čistení priepastí a ťažení odpadov z ich dna, prispôsobenie technických a pracovných zariadení na neštandardné použitie v prostredí bez trvalého zdroja elektrickej energie. Ďalšou skúsenosťou bolo, že sa nepodarilo vyčistiť všetky znečistené sedimenty, a preto plánujeme pokračovať v dočistení niektorých priepastí.

Informačné a náučné centrum Domica

Trvanie projektu: november 2004 – december 2006

Celkové náklady projektu: 2 918 480,- Sk

Poskytnutý finančný príspevok: 2 918 480,- Sk

Žiadateľ a konečný prijímateľ pomoci: Správa slovenských jaskýň

Manažment projektu: riadenie projektu RNDr. Ľudovít Gaál, Ing. Jozef Peška
(spôsob riadenia: výber dodávateľa, kontrolné dni, preberanie prác)

Stručný popis projektu:

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie environmentálneho povedomia návštevníkov jaskyne Domica a národného parku Slovenský kras prostredníctvom moderného informačného a náučného centra. Realizácia tohto projektu je prínosom najmä z hľadiska poskytnutia kombinovanej a rôznorodej ponuky prezentácie vybraných krasových javov a procesov, histórie jaskyne a života pravekého človeka pomocou priestorových inštalácií a moderných multimediálnych aplikácií s pridanou estetickou hodnotou. Jednotlivé objekty projektu sú umiestnené na povrchu, v areáli vstupnej budovy aj priamo v jaskyni. Rozhodnutie o realizácii uvedeného projektu vyplýva z programu environmentálnej výchovy Správy slovenských jaskýň, ktorý sa konkretizuje každý rok. V prípade tohto projektu to bola aj výzva skúsiť a ponúknuť niečo nové, atraktívne, estetické a pritom náučné a zaujímavé pre návštevníkov jaskýň.

Výstupy projektu:

- vybudovanie dreveného prístrešku – altánku - v exteriéri budovy na mieste bývalého vstupného areálu. Prístrešok polkruhového tvaru s lavičkami má v centrálnej časti umiestnený základný kameň inštalovaný pri zriadení Národného parku Slovenský kras, okolo ktorého je umiestnená malá geologická expozícia hornín z regiónu. Prístrešok okrem skultúrneho nevyužitej plochy slúži na odpočinok návštevníkov a súčasne cez neďalekú vstupnú bránu ich láka na náučný chodník národnej prírodnej rezervácie Domické škrapy.
- v terajšej budove vstupného areálu jaskyne Domica vzniklo vlastné environmentálne náučné centrum, ktoré zahŕňa prezentačnú miestnosť s technikou pre premietanie filmov; expozíciu krasu a jaskýň s mapami, modelmi, fotografiami a schémami krasových javov a procesov; štyri interaktívne zobrazovacie zariadenia pre náučné filmy o vzniku vápencov, krasu a jaskýň, jaskynných živočíchoch, histórii Domice, pravekom človeku a ochrane jaskýň
- v podzemí sú prezentované hodnoty jaskyne vzorovou archeologickou sondou, inštaláciou figurín pravekého človeka s výrobnými a pracovnými nástrojmi a multimediálnou umeleckou prezentáciou premietanou na skalnú stenu.

• Náučný chodník Domica

• Vstup do environmentálnej expozície v jaskyni Domica

• Environmentálna expozícia

Ing. Peter Gažík

• RNDr. Ľ. Gaál pri sondách v jaskyni Domica

• Drevený altánok pri vstupe do jaskyne

Foto: Dušan Reinart

Skúsenosti s realizáciou projektu:

Pozitívnu skúsenosťou bolo budovanie niečoho nového v rámci organizácie najmä čo sa týka rozsahu a rôznorodosti objektov. Negatívnu skúsenosťou boli problémy s funkčnosťou elektroniky, ktorá musela byť reklamovaná.

Predstavujeme

REGIONÁLNE ENVIRONMENTÁLNE PORADENSKÉ A INFORMAČNÉ STREDISKÁ NA SLOVENSKU (REPIS)

Sieť kancelárií REPIS bola zriadená v roku 2004 v rámci projektu **Vybudovanie technickej a informačnej infraštruktúry pre implementáciu KAP MŽP SR na regionálnej úrovni**. Ministerstvo životného prostredia SR, ako sprostredkovateľský orgán pre riadiaci orgán pre **Prioritu 2 Operačného programu Základná infraštruktúra (OPZI)**, ktorou je **Environmentálna infraštruktúra**, sa rozhodlo využiť pracoviská Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP) a vytvoriť v nich poradenské a informačné strediská na poskytovanie informácií, konzultácií a pomoci pri príprave projektov z oblasti životného prostredia. MŽP SR pravidelne posiela kanceláriám REPIS všetky aktuálne informácie o nových výzvach na predkladanie projektov a usmernenia.

Postupne bolo v rámci SAŽP vybudovaných a sfunkčnených 10 kancelárií REPIS, ktoré sa nachádzajú v mestách Banská Bystrica, Prešov, Košice, Banská Štiavnica, Prievidza, Žilina, Nitra, Poprad, Trnava a Rimavská Sobota.

REPIS sa profilujú ako miesta prvého kontaktu a poradenské centrá a ich základným poslaním je, v úzkej koordinácii s MŽP SR, poskytovať širokej verejnosti kvalifikované informácie o programoch EÚ všeobecne, o štrukturálnych fondoch, predovšetkým o Operačnom programe Základná infraštruktúra, so zameraním na Prioritu 2 – Environmentálna infraštruktúra. Poskytujú základné informácie o cieľoch, prioritách a vhodných aktivitách, snažia sa záujemcov zorientovať v problematike. Zabezpečujú tiež distribúciu informačných materiálov, ktoré majú prispieť k zvýšenej informovanosti širokej verejnosti a motivovať potenciálnych žiadateľov k využívaniu finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie (ŠF EÚ).

Projektoví konzultanti REPIS ponúkajú **poradenstvo a konzultácie** pri príprave projektov priamo v regiónoch komunikáciou s jednotlivými konečnými príjemcami pomoci a tiež prostredníctvom rôznych vzdelávacích akcií. Pomáhajú pri identifikovaní jednotlivých zámerov, spolupracujú s miestnou a regionálnou samosprávou, mikroregiónmi a obcami, ktoré majú v úmysle podávať projekty na jednotlivé opatrenia. Usmerňujú konečného príjemcu pomoci (KPP) alebo záujemcu o štrukturálne fondy a, v prípade potreby, poskytujú tlačivá a formuláre v zmysle schválených interných predpisov MŽP SR pre KPP.

REPIS sú „predĺženou rukou“ MŽP SR ako pomoc v 7 regiónoch Slovenska. Sú tu pre každého, kto sa pripravuje na pridanie žiadosti i nenávratný finančný príspevok z oblasti environmentálnej infraštruktúry. V rámci realizácie regionálnych komunikačných plánov sú k dispozícii každému kto príde, požiadá a kontaktuje príslušného projektového konzultanta v kancelárii REPIS.

Ďalšou významnou aktivitou REPIS je organizovanie rôznych informačných podujatí a seminárov o štrukturálnych fondoch EÚ a workshopov pre pisateľov projektov. V rámci nich môžu pisatelia projektov odkonzultovať pripravované projektové žiadosti priamo na mieste.

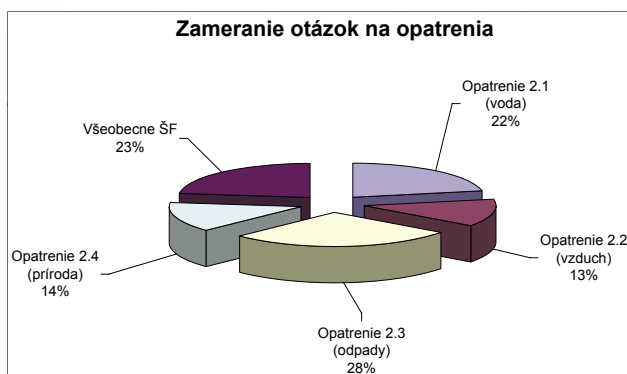
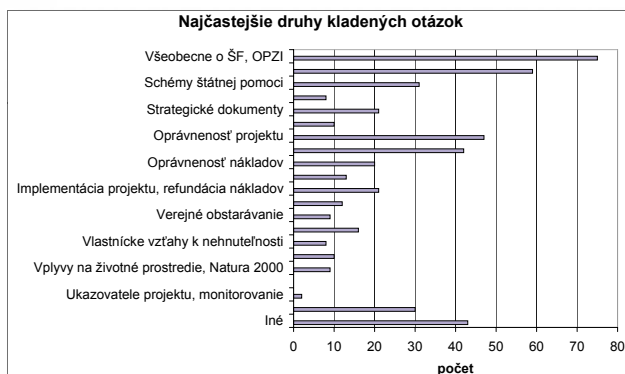
Projektoví konzultanti REPIS za obdobie svojej činnosti získali prehľad o problematike environmentálnej infraštruktúry v jednotlivých regiónoch. Zoznámili sa s problémami, ktoré trápia potenciálnych klientov a ktoré slúžia zároveň ako podnety pre programovacie obdobie 2007-2013. Pravidelne sa zúčastňujú rôznych vzdelávacích aktivít, čím neustále zlepšujú svoje schopnosti a vedomosti, prípadné sporné otázky konzultujú s odborníkmi MŽP SR a s inými expertmi.

Všetky regióny Slovenska sú povinné plniť záväzky vyplývajúce z prechodných období pre implementáciu smerníc EÚ v oblasti environmentálnej infraštruktúry. Práve z tohto dôvodu je najväčšia časť finančných prostriedkov smerovaná na realizáciu projektov v rámci Opatrenia 2.1 (voda) a 2.3 (odpady) a orientovaných na odstraňovanie disparity medzi stupňom zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a stupňom odkanalizovania územia, vrátane adekvátneho čistenia odpadových vôd a riešenie problematiky samotného odpadového hospodárstva.

V regióne **západného Slovenska** pôsobia kancelárie REPIS v Nitre a Trnave. Ako hovorí Ing. Ivica Pšenáková, projektová konzultantka REPIS: „...o radu v oblasti financovania zo štrukturálnych fondov EÚ žiadajú najmä zástupcovia samospráv a podnikatelia. Ich otázky smerujú k oprávnenosti aktivít zameraných na riešenie environmentálnych problémov. Škála týchto problémov je široká, od budovania kanalizácie v obci až po revitalizáciu poškodeného prírodného prostredia. Obce najviac trápí zlý stav infraštruktúry v oblasti vôd a „čierne dedičstvo“ z minulosti – nelegálne skládky odpadov v katastrach obcí. Podnikatelia sa zameriavajú najmä na zmenu palivovej základne svojich prevádzok, separáciu a zhodnocovanie odpadov“.

Aj v regióne **stredného Slovenska** je najväčšia časť finančných prostriedkov smerovaná na realizáciu projektov

Keď príde konzultovať potenciálny žiadateľ, obvykle chce riešiť problém, ktorý má environmentálnu podstatu. Len ojedinele príde pripravený konzultovať konkrétny problém, ktorý môže byť podporený z Operačného programu Základná infraštruktúra, Priorita 2 - Environmentálna infraštruktúra. Často ho nasmerujeme až po prvom stretnutí. Najlepšie konzultácie sú tie, ktoré sú cielené k pripravenému zámeru, projektu resp. Žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

v rámci Opatrenia 2.1. Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd.

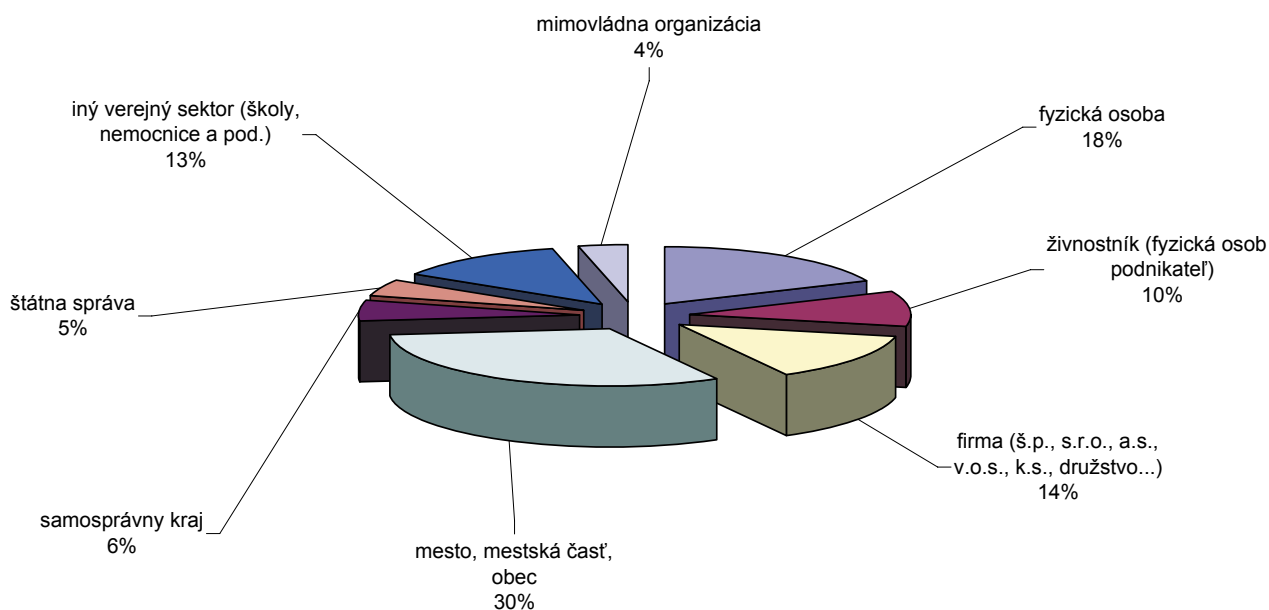
Podľa Ing. Aleny Kovaľovej, projektovej konzultantky REPIS Žilina, o podporu projektov v rámci Opatrenia 2.2., zameraného na ochranu ovzdušia, je záujem predovšetkým zo strany verejného sektora. Projekty riešia zmenu palivovej základne energetických zdrojov vo verejných budovách a školách. Z hľadiska regionálneho špecifika – dostatku drevnej hmoty a logisticky prepracovanej distribúcie biomasy v rámci celého regiónu – sú predkladané projekty zamerané predovšetkým na využívanie tohto paliva ako obnoviteľného zdroja energie.

Čo sa týka súkromného sektora, o finančnú podporu sa uchádzajú najmä žiadatelia, u ktorých v dôsledku využívania nevhodných technológií dochádza pri výrobe k prekračovaniu limitných hodnôt znečisťujúcich látok v ovzduší, resp. nespĺňajú požiadavky v zmysle Smernice o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia.

V oblasti odpadového hospodárstva sa projekty zameriavajú na zvýšenie podielu vyseparovaného odpadu a uzatváranie skládok v mestách a obciach, kde ako žiadateľ prevláda verejný sektor. O podporu projektov zameraných na zvýšenie množstva zhodnocovaného odpadu je väčší záujem zo strany súkromného sektora. Zástupcovia samospráv sa zaujímajú aj o možnosti budovania kompostární a zberných dvorov.

Aj kancelárie REPIS na **východnom Slovensku** navštevujú najmä starostovia obcí a menší podnikatelia, ktorých predovšetkým zaujímajú možnosti podpory výstavby vodovodov a kanalizácií, zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie a systémov separovaného zberu odpadov. Ako uvádza Ing. Ján Dzurdženič z REPIS Košice: „...*zaujímavé sú aj otázky týkajúce sa podpory individuálnych čistiarní odpadových vôd, ktoré sú v niektorých prípadoch výhodné z geomorfologických dôvodov. Špecifikom sú tiež problémy s odtokom vody, povodňami, resp. suchami, ktoré by bolo možné riešiť opätovným vybudovaním prvkov územného systému ekologickej stability*“.

Štruktúra klientov REPIS

Veľa záujemcov o informácie a konzultácie odchádza s pocitom spokojnosti. Nie vždy sú však spokojní so skutočnosťou, že ich problém nie je možné podporiť zo ŠF EÚ. Najviac REPIS pomáhajú pri tvorbe osnov projektov a písomných žiadostí o nenávratný finančný príspevok a v procese prípravy povinných príloh k žiadosti.

Verejný aj súkromný sektor je pripravený riešiť environmentálne problémy. V mnohých prípadoch sú stavby resp. projekty začaté alebo čiastočne podporené a je veľký záujem o ich úspešné ukončenie, preto dvere kancelárií Regionálnych environmentálnych poradenských a informačných stredísk sú otvorené pre všetkých záujemcov. Pracovníci REPIS sú pripravení poskytnúť aktuálne informácie z oblasti európskych fondov a tiež základné informácie o pripravovanom programovacom období 2007-2013. Ponúkajú spoluprácu všetkým záujemcom a veria, že poskytnuté informácie a konzultácie prispievajú k tomu, že potenciálni príjemcovia pomoci sa budú ľahšie a jednoduchšie orientovať v problematike štrukturálnych fondov a ich projekty budú úspešné. Najnovšie informácie o štrukturálnych fondoch EÚ v oblasti environmentálnej infraštruktúry je možné nájsť na stránke www.euroenviro.sk

**Ing. Adriana Krajčiová,
Ing. Marián Šťiasny
REPIS B. Bystrica**

Foto: archív SAŽP

• Školenie PK

• Konzultačná činnosť REPIS

Foto: archív SAŽP

PRIPRAVUJETE PROJEKT NA RIEŠENIE PROBLÉMU V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA S CIEĽOM ZÍSKAŤ PODPORU ZO ŠTRUKTURÁLNYCH FONDÓV EÚ?

REPIS

Regionálne **e**nvironmentálne **p**oradenské a **i**nformačné **s**tredisko

VÁS POZÝVA NA KONZULTAČNÉ DNI

v rámci ktorých Vám ponúkame možnosť bezplatnej konzultácie a pomoci pri príprave projektových návrhov.

KDE: Slovenská agentúra životného prostredia

KEDY: v pracovné dni od 9:00 - 14:00 hod.

Podľa stupňa riešenia problému si ku konzultácií prineste:

1. Popis problému
2. Váš projektový zámer
3. Pripravené podklady
4. Rozpracovaný projekt
5. Rozpracovanú Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

Kontakty:

Banská Bystrica, Tajovského 28	048/4374 186
Prešov, Sabinovská 3	051/748 01 24
Košice, Tajovského 10	055/625 55 67
Banská Štiavnica, Kammerhofská 26	045/694 95 12
Prievidza, Dlhá 3	046/519 97 16
Trnava, Klobučnícka 7/1	02/546 413 97
Žilina, Dolný Val 20	041/507 09 26
Poprad, Poprad-Spišská Sobota, Sobotské nám. 62	0907 850 131

www.sazp.sk

www.euroenviro.sk

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP)

je odbornou organizáciou Ministerstva životného prostredia (**MŽP SR**) s celoslovenskou pôsobnosťou zameranou na starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

SAŽP bola zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia SR zo 17. mája 1993 ako rozpočtová organizácia Ministerstva životného prostredia SR, od 1. 1. 2001 je príspevkovou organizáciou. V roku 2005 boli SAŽP udelené certifikáty systému manažérstva kvality a systému environmentálneho manažérstva podľa noriem ISO 9001 a 14001.

Vnútorne sa člení na Ústredie v Banskej Bystrici a sedem ním riadených, špecializovaných centier s celoslovenskou pôsobnosťou:

- Centrum environmentalistiky a informatiky (**CEI**) v Banskej Bystrici
- Centrum environmentálnej výchovy a propagácie (**CEVAP**) v Banskej Bystrici
- Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva (**COHEM**) v Bratislave
- Centrum Bazilejského dohovoru (**CBD**) v Bratislave
- Centrum integrovanej starostlivosti o krajinu (**CISK-URBION**) v Bratislave
- Centrum krajinnoekologického plánovania (**CKEP**) v Prešove
- Centrum programovania environmentálnych projektov (**CPEP**) v Banskej Štiavnici

Pôsobnosť SAŽP je v nasledujúcich hlavných činnostiach :

- **Plnenie vybraných medzinárodných záväzkov SR v oblasti životného prostredia:**
participácia na činnosti európskej environmentálnej agentúry (CEI), koordinácia plnenia povinností podávania informácií a správ za SR vo vzťahu k Európskej komisii za oblasť životného prostredia (CEI), plnenie úloh vyplývajúcich z členstva SR v OECD (CEI), plnenie úloh Bazilejského dohovoru (CBD), členstvo SR v Európskom pracovnom spoločenstve pre rozvoj vidieka a obnovu dediny (CEVAP), dohovor o ochrane svetového dedičstva (CPEP)
- **Environmentálny monitoring, informatika a dokumentaristika (CEI)**
- **Odpadové hospodárstvo a problematika obalov (COHEM)**
- **Starostlivosť o životné prostredie a environmentálne riziká:**
posudzovania vplyvov na životné prostredie (CEI), integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ), environmentálne záťaže (CEI), prevencia závažných havárií a environmentálne riziká (CEI), manažment chemických látok (COHEM)
- **Hodnotenie životného prostredia (CEI)**
- **Environmentálna regionalizácia a krajinnoekologické plánovanie (CKEP)**
- **Tvorba a ochrana krajiny (CISK, CEVAP, CPEP)**
- **Programovanie a implementácia environmentálnych projektov (CPEP)**
- **Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia (CEVAP)**
- **Environmentálne manažérstvo (COHEM)**

Na týchto úsekoch SAŽP pripravuje pre ministerstvo životného prostredia odborné podklady pre návrhy stratégií, koncepcií, programov a právnych predpisov, vykonáva koordinačnú činnosť, organizuje konferencie, semináre, školenia, výstavy

a iné podujatia, zostavuje plány a hodnotí ich plnenie, vypracúva alebo obstaráva projekty, stanoviská, odborné posudky, informácie a dokumenty, zabezpečuje odborný dohľad nad uplatňovaním environmentálnych právnych predpisov a odbornú činnosť zameranú na plnenie záväzkov vyplývajúcich pre Slovenskú republiku z medzinárodných dohovorov, poskytuje ministerstvu odbornú pomoc pri zosúladovaní environmentálneho práva Slovenskej republiky s predpismi a postupmi Európskej únie a spolupracuje so zainteresovanými odbornými inštitúciami v Slovenskej republike i v zahraničí.

Kontakty:

Slovenská agentúra životného prostredia – ústredie
Tajovského 28
975 90 Banská Bystrica
tel.: +421 - 48 - 437 41 11
e-mail: sazp@sazp.sk

SAŽP – Centrum environmentalistiky a informatiky
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
tel.: +421 - 48 - 413 21 60
e-mail: cei@sazp.sk

SAŽP – Centrum environmentálnej výchovy a propagácie
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
tel.: +421 - 48 - 437 41 72
e-mail: cevap@sazp.sk

SAŽP – Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva
Hanulova 5/d, 844 40 Bratislava
tel.: +421 - 2 - 602 016 11
e-mail: cohem@sazp.sk

SAŽP – Centrum Bazilejského dohovoru
Klobučnícka 7, 811 01 Bratislava
tel., fax: +421 - 2 - 546 413 98 / 546 413 97
e-mail: cbd@sazp.sk

SAŽP – Centrum integrovanej starostlivosti o krajinu
Hanulova 5/d, 844 40 Bratislava
tel.: +421 - 2 - 602 016 11
e-mail: cisk@sazp.sk

SAŽP – Centrum krajinnoekologického plánovania
Sabinovská 3, 080 01 Prešov
tel.: +421 - 51 - 748 01 12
e-mail: ckep@sazp.sk

SAŽP – Centrum programovania environmentálnych projektov
Kammerhofská 26, 969 00 Banská Štiavnica
tel.: +421 - 48 - 437 41 81
e-mail: cpep@sazp.sk

www.sazp.sk

Environmentálna infraštruktúra v projektoch štrukturálnych fondov Európskej únie

Úspešné príklady realizácie Operačného programu
Základná infraštruktúra na Slovensku

Publikácia bola vydaná v rámci projektu **Vybudovanie technickej a informačnej infraštruktúry pre implementáciu KAP MŽP SR na regionálnej úrovni**, podporeného zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

2006

Vydala: Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica

Zostavili: Ing. arch. Iveta Kavčáková, *manažér projektu*

Mgr. Ida Zacharčoková

Mgr. Jarmila Dupejová

Ing. Renáta Dudková

Rastislav Malár

Grafická úprava: R-ART AGENCY Dušan Reinart, Banská Bystrica

Tlač: ASTEN spol. s r.o., Galanta

Publikácia neprešla jazykovou úpravou

